

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Na Lukách Polička, Švermova 401, okres Svitavy

572 01 Polička Švermova ul. 401

Identifikátor školy: 600 100 596

Zřizovatel: Město Polička

Školský úřad Svitavy, Lanškrounská 2, PSČ 568 02

Termín konání orientační inspekce: 25. - 27. září, 4. říjen 2000

Čj.	104 338/00-2607
Signatura	oj4cu101

Orientační následná inspekce byla zaměřena na kontrolu účinnosti přijatých opatření k odstranění zjištěných nedostatků při komplexní inspekci, která byla realizována v termínu 1. - 5. března 1999. Hodnocena byla výuka německého jazyka a tělesné výchovy. (Úroveň výuky tělesné výchovy byla při komplexní inspekci hodnocena jako spíše podprůměrná, hospitace v předmětu německý jazyk nebyly při komplexní inspekci zařazeny.)

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Na Lukách Polička, Švermova 401, okres Svitavy je úplná základní škola. Ke dni inspekce bylo ve škole 21 tříd a 494 žáci. Ve školním roce 1999/2000 měla škola 497 žáků ve 22 třídách.

V 1., 2., 3., 4. a 6. - 9. ročnicích je vyučováno podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2. V „A“ třídách druhého stupně je vyučováno dle učebního plánu pro třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů čj. 21968/96-22. V 5. ročnicích podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 24 283/95-26. Škola je právním subjektem, příspěvkovou organizací.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Tělesná výchova

Kontrolní činnost byla zaměřena na organizaci výuky tělesné výchovy, efektivitu a metodické vedení vyučovacích hodin a na materiální vybavení pro výuku. Hospitováno bylo v sedmi vyučovacích hodinách (dvě hodiny na 1. stupni a pět hodin na 2. stupni).

Dotace vyučovacích hodin tělesné výchovy odpovídaly vzdělávacímu programu Základní škola. Příprava sportovního náčiní (poškozená švihadla a jejich nedostatečný počet, poškozené míče) byla nevyhovující.

Všechny hodiny tělesné výchovy byly vyučovány vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Materiální vybavení kabinetu tělesné výchovy má zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu. Chybí míče na volejbal, košíkovou a kopanou. Z celkového počtu míčů v kabinetu tělesné výchovy (53 míčů) je 33 míčů poškozených a pro výuku tělesné výchovy nepoužitelných. Efektivita hodin se zaměřením na výuku míčových her je tak nízká.

Organizace hodin, vzhledem k bezpečnosti žáků, byla dobrá. Vysoce efektivní a dobře metodicky vedená byla vyučovací hodina dívek, ve které se vyučující zaměřil na nácvik skoku vysokého. Všechny žákyně aktivně spolupracovaly s učitelem, plnily jeho pokyny a velmi dobře zvládaly průpravné cviky pro skok vysoký. Malá efektivita výuky byla v atletické hodině chlapců 6. ročníku, ve které nebyla plně využita kapacita běžecké dráhy atletického oválu. Kratší rozcvičení a absence delšího běhu byla průvodním jevem u většiny sledovaných hodin. V některých vyučovacích hodinách chyběl individuální přístup k žákům s menšími fyzickými předpoklady pro tělesnou výchovu.

Žáci byli seznámeni s cílem vyučovací hodiny, většina z nich velmi dobře spolupracovala s vyučujícími.

Učitelé žáky povzbuzovali pochvalou. Projevy výrazné nekázně se ve sledovaných hodinách neprojevovaly.

Vyučovací hodiny měly závěr, ve kterém učitelé zhodnotili splnění stanovených cílů.

V porovnání s předcházející inspekční kontrolou se organizace výuky tělesné výchovy ve škole zlepšila.

Plánování, příprava výuky, organizace a metody výuky měly průměrnou úroveň. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace vyučujících s žáky byly velmi dobré. Podmínky výuky, vzhledem k nedostatečnému vybavení kabinetu tělesné výchovy vhodnými míči, byly nevyhovující.

Celkově měly sledované vyučovací hodiny průměrnou úroveň.

Německý jazyk

Německý jazyk je vyučován tři hodiny týdně od čtvrtého ročníku. V nabídce školy lze využít možnosti výuky nepovinného předmětu německý jazyk. Hospitace byly uskutečněny v sedmi vyučovacích hodinách u čtyř vyučujících na 1. i 2. stupni ZŠ. Hodinové dotace předmětu odpovídaly schváleným učebním plánům. Učivo bylo rozpracováno do tematických plánů pouze dvěma vyučujícími. Některé vyučovací hodiny nebyly dostatečně připraveny. Kontinuita výuky mezi pátými, šestými a sedmými ročníky nebyla zajištěna, docházelo k obsahové duplicitě. Někteří vyučující nevěděli, zdali ve třídách jsou zařazeni žáci s vývojovými poruchami učení.

Výuku německého jazyka zajišťují čtyři učitelé. Žádný z vyučujících 2. stupně nemá odbornou způsobilost pro výuku německého jazyka. Někteří neabsolvovali ani žádný jazykový kurz. Vzdělávacích akcí, zaměřených na metodiku výuky, pořádaných v regionu Svitavy nebo v Hradci Králové se nezúčastňovali. Toto vše negativně ovlivňuje kvalitu výuky.

Výuka probíhala v učebnách, které s výjimkou kmenových tříd II.A a VII.A byly neestetické a neuklizené. Pomůcky pro výuku německého jazyka nebyly umístěny v žádné z nich. Žáci neobdrželi od školy potřebné učebnice. Při výuce v 9. ročnících mělo jedenáct žáků k dispozici dvě učebnice, které si vzájemně půjčovali. Pouze ve dvou hodinách byla zařazena poslechová cvičení, jiná didaktická nebo výpočetní technika využívána nebyla.

Organizační struktura většiny hodin neodpovídala věku žáků ani výukovým cílům. V části sledovaných hodin byly pokyny jasné, srozumitelné a bylo využíváno rozličných vyučovacích metod, jednou bylo využito i metody práce s chybou. V ostatních se výuka odvíjela pouze od překladových cvičení za českého komentáře vyučujících. Na 1. stupni bylo využíváno hodně doplňkových materiálů pro zpestření výuky. Ve dvou vyučovacích hodinách byla žákům s vývojovými poruchami učení věnována individuální péče. Všechny hodiny byly opakovací, a proto prostor pro samostatné a aktivní učení nebyl vytvářen. Žáci vždy pracovali individuálním tempem, byla patrná snaha je vést k aplikaci učiva. Skupinových aktivit bylo využito jednou. Někteří vyučující se dopouštěli při výuce věcných chyb a učivo předkládali žákům nesprávně. Dva vyučující během celých vyučovacích hodin seděli za učitelským stolem.

Pracovní cíl byl žákům vyučujícími sdělen v polovině sledovaných hodin, v ostatních nezačala vyučovací hodina ani německým pozdravem, chyběla koncepce, vedení hodin nesměřovalo k nějakému cíli, chybělo shrnutí a zhodnocení práce žáků. Ve čtyřech hospitovaných hodinách používali vyučující pěkných motivačních výzev, a to zařazením hry, pozitivního posilování, žáci mohli navázat na své životní zkušenosti. V některých hodinách mělo zkoušení návaznost na probírané učivo a hodnocení bylo objektivní. V dalších hodinách zkoušení nebylo zaznamenáno. Ve všech hodinách panovala přátelská atmosféra, v některých byl více patrný prostor pro diskusi, bylo více zřejmé respektování osobnosti žáka a výraznější komunikace založená na vzájemné důvěře.

Vyučovací hodiny měly rozdílnou úroveň, a to od nadprůměrné po hodiny se zásadními nedostatky. Plánování, příprava, organizace formy a metody vyučujících byly hodnoceny od velmi dobrých po nevyhovující, celkově jako pouze vyhovující. Materiální podmínky výuky měly citelně slabá místa. V oblasti psychohygienických podmínek, motivace a hodnocení byly hodiny hodnoceny jako průměrné. Interakce a komunikace měly nadprůměrnou a průměrnou úroveň.

Celkově byla výuka předmětu německý jazyk hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání v předmětech tělesná výchova a německý jazyk

Nedostatečná kontinuita výuky mezi pátými, šestými a sedmými ročníky při výuce německého jazyka souvisí s chybějícím rozpracováním osnov do tematických plánů a s nedostatečnou vzájemnou komunikací mezi vyučujícími. Nízká úroveň organizace, forem a metod výuky v některých hodinách je způsobena vedle absence odborné způsobilosti vyučujících i nedostatečným sebevzděláváním se v oblasti metodiky výuky cizích jazyků.

Na základě hospitací, studia pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími byla kvalita vzdělávání hospitovaných předmětů hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Bylo hodnoceno při komplexní inspekci čj. 104 11/99-2607, která byla realizována v termínu 1. - 5. března 1999.

Organizování

Zjištění provedená v návaznosti na doporučení ČŠI ze dne 2. dubna 1999:

- Řád školy byl novelizován.
- Počet žáků ve skupinách cizích jazyků byl snížen.
- Moderní tělocvična je plně využívána v dopoledních i odpoledních hodinách. Od 16 hodin mohou žáci volně využívat i sportovní areál školy.
- Žákům není umožňován během dvacetiminutové přestávky pobyt v tělocvičně a v areálu školy.

Bylo hodnoceno při komplexní inspekci čj. 104 11/99-2607, která byla realizována v termínu 1. - 5. března 1999.

Vedení a motivování pracovníků

Vedoucí pracovníci využívají demokratický styl při vedení lidí. Pracovníci nejsou omezováni ve své iniciativě. Škola organizuje vzdělávání v oblasti informatiky. Několik učitelů je zapojeno v metodických komisích okresu. Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků jsou stanovena, byla projednána se zástupcem odborů a jsou zveřejněna. Obsahují 22 bodů.

Na 1. místě jsou uvedeny výsledky výchovně vzdělávací práce. Požadavek dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků kritéria neobsahují. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ředitel školy nemá vypracován. Ponechává na vůli pracovníků, jaký vzdělávací seminář si vyberou. Jejich iniciativa není vždy v souladu s potřebami školy - vzdělávání

zaměřené na metodiku výuky cizích jazyků není navštěvováno vůbec. Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají přednostně v oblastech svých odborností. O vzdělávání není veden přehled. Zakládána jsou osvědčení o absolvování kurzů. Za školní rok 1999/2000 je založeno 20 osvědčení. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je využíváno akcí Služba škole Svitavy, jedna vyučující studuje výchovné poradenství. Pravidelné ústní hodnocení s každým pracovníkem není realizováno.

Zjištění provedená v návaznosti na závěry a doporučení ČŠI ze dne 2. dubna 1999:

- Vyučovací hodiny cizího jazyka (anglického) měly organizační, metodické a didaktické nedostatky, a bylo proto doporučeno řediteli školy „zajistit, aby vyučující anglického jazyka měli osvojenou metodiku výuky cizích jazyků, a to hospitacemi i návštěvou seminářů, které pořádá Služba škole Svitavy“. Hospitace vzájemné, ani na jiných školách realizovány nejsou, vzdělávacích seminářů se vyučující anglického, ani německého jazyka nezúčastňují.
- Začínajícím učitelům není věnována výrazná péče. Ve školním roce 1999/2000 nastoupili ve škole čtyři začínající učitelé. Byli jim sice přiděleni uvádějící učitelé, ale zápisy v třídních knihách jsou doloženy vzájemné hospitace pouze u jednoho z nich. Dle sdělení ředitele školy nehospitovali ani na žádné škole z okolí.

Vedení a motivování pracovníků bylo hodnoceno jako pouze vyhovující.

Kontrolní mechanizmy

Systém kontrol je obecně zpracován v dokumentu „Plán kontrol“. Plán kontrolní činnosti zahrnuje celou oblast provozu školy.

Sledováním hospitační činnosti vedení školy ze zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že od 5. března 1999 (ukončení komplexní inspekce) do konce školního roku 1998/1999 byla ředitelem školy vykonána jediná hospitace, a to u praktikantky. Ve školním roce 1999/2000 ředitel školy realizoval sedmáct hospitací. Z toho u začínajících vyučujících jich bylo devět. Hospitováno bylo v předmětech český jazyk, cizí jazyky, zeměpis, matematika, tělesná výchova a občanská výchova (na 1. stupni: devět, na 2. stupni osm). Zástupce ředitele hospitoval v jedné vyučovací hodině. Z hospitační činnosti byly pořizovány zápisy. Součástí zápisů byly věcné závěry a doporučení k další práci. Ze zápisů z pedagogických rad a provozních porad vyplývá, že výsledky a zjištění z hospitační činnosti nebyly na pořad pedagogických rad zařazeny.

Vlastní prověrky k prověřování výsledků výchovně vzdělávací práce vedení školy nepoužívá. V českém jazyce byly použity testy KALIBRO. Jako podklad pro hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech bylo využito porovnání výsledků v matematické soutěži KLOKAN a KLOKÁNEK a výsledků v předmětových olympiádách. Zpětnou vazbu poskytovaly i výsledky žáků v 1. ročníku Gymnázia Polička.

Zjištění provedená v návaznosti na závěry a doporučení ČŠI ze dne 2. dubna 1999:

- Kontrolou protokolů komisionálních zkoušek za školní rok 1998/1999 a za školní rok 1999/2000 bylo zjištěno:
 - Protokoly obsahovaly všechny požadované údaje a byly v souladu s §11 odst. 4 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb. o základní škole.
 - Žádný žák neskládal dvě opravné zkoušky v jednom dni.Nedodržení právních předpisů uvedených v protokolu čj: 104107/99 se již neopakovalo.
- Ze skutečnosti, že závady ve vyplňování třídních výkazů byly odstraněny až v průběhu školní inspekce, vyplývá, že vedení povinné dokumentace není ředitelem ani zástupcem ředitele školy důsledně kontrolováno.

- Počet hospitací realizovaných vedením školy se zvýšil na osmnáct za školní rok. Vzhledem k počtu pedagogických pracovníků, kterých je třicet, není hospitační činnost postačující.
- Není zaznamenáno, že by na některé z provozních porad, či pedagogických rad byly zařazeny výsledky a zjištění z hospitační činnosti.

Kontrolní mechanismy měly v oblasti kontroly výchovně vzdělávacího procesu citelně slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Celková kvalita řízení byla hodnocena při komplexní inspekci čj. 104 11/99-2607, která byla realizována v termínu 1. - 5. března 1999.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výuka cizích jazyků z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti

Ve škole jsou do učebního plánu 2. stupně zařazeny tři cizí jazyky, anglický, francouzský a německý.

- 2 hodiny nepovinného předmětu francouzský jazyk jsou vyučovány učitelkou s odbornou i pedagogickou způsobilostí.
- 12 hodin povinné výuky německého jazyka a 4 hodiny nepovinného předmětu německý jazyk jsou vyučovány učiteli s pedagogickou způsobilostí.
- 45 hodin povinné výuky anglického jazyka, 3 hodiny volitelné konverzace v anglickém jazyce a 2 hodiny nepovinné výuky anglický jazyk jsou vyučovány učiteli bez odborné i pedagogické způsobilosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Dotazník pro ředitele školy před inspekci.
2. Plán kontrol.
3. Podkladová inspekční dokumentace základní školy.
4. Protokoly o komisionálních zkouškách za školní roky 1998/1999 a 1999/2000.
5. Rozhodnutí čj. 13/00 ŠÚ Svitavy o zařazení do sítě škol s účinností od 1. ledna 2000 z 11. ledna 2000.
6. Rozvrh hodin.
7. Řád školy.
8. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů.
9. Třídní knihy hospitovaných tříd.
10. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd škol. roku 2000/2001
11. Personální dokumentace.
12. Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek.
13. Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000.
14. Zápisy ředitele školy z hospitací.
15. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad.

ZÁVĚR

Závady uvedené v protokolu čj. 104107/99-2607 byly odstraněny.

Vedení školy nedoceňuje význam dalšího vzdělávání učitelů (především II. stupně), důsledné kontroly pedagogických pracovníků a vedení začínajících učitelů.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a k účelům jejich poskytnutí (učebnice a pomůcky ve sledovaných předmětech, materiální vybavení školy) hodnotí inspekce jako efektivní.

Výchovně vzdělávací činnost v hospitovaných předmětech byla hodnocena jako průměrná. Sledované oblasti řízení byly hodnoceny jako pouze vyhovující.

Doporučení:

1. Zajistit, aby všichni vyučující cizích jazyků měli osvojenou metodiku výuky.
2. Zlepšit spolupráci vyučujících stejných předmětů, především cizích jazyků.
3. Zajistit učebnice cizích jazyků pro všechny žáky.
4. Umožnit začínajícímu učiteli tělesné výchovy hospitace u zkušených pedagogů (organizace a metodika vyučovacích hodin).
5. Zajistit informovanost všech členů pedagogického sboru o žácích s vývojovými poruchami učení i jejich seznámení s příslušnými metodickými pokyny.
6. Umožnit žákům využití tělocvičny v době dvacetiminutové přestávky.
7. Vybavit kabinet tělesné výchovy dostatečným počtem míčů pro efektivní výuku míčových her.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Božena Šifnerová	Mgr. Božena Šifnerová v. r.
Člen týmu	Mgr. František Víšek	Mgr. František Víšek v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Mgr. Stanislava Burdychová	

Ve Svitavách dne 30. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. listopadu

Razítko

Ředitel školy: Mgr. Eduard Střílek

Mgr. Eduard Střílek v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	00-11-22	104 422/00-2607
Zřizovatel	00-11-22	104 424/00-2607
Rada školy	00-11-22	104 426/00-2607

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
00-11-22	104 421/00-2607	Připomínky doručeny